

Løsningsforslag til kapittel 8

Skatterett for økonomistudenter – oppgavesamling, 2. utgave

Med mindre annet er opplyst, er det anvendt regler, satser og beløpsgrenser for inntektsåret 2018. Stortingets skattevedtak er forkortet til SSV.

Oppgave 8-1

- a) Morten Gran har både alminnelig inntekt og personinntekt i 20X1 på 1 500 000 kroner. Personinntekten danner grunnlag for beregning av trygdeavgift og trinnskatt, jf. § 12-1. Alminnelig inntekt utgjør grunnlaget for nettoskatt. Morten Gran er personlig skattyter. Han skal derfor redusere alminnelig inntekt med et personfradrag for å komme frem til beregningsgrunnlaget for nettoskatt. Vi ser at samlet inntektsskatt beregnet med 2018-satser blir 644 237 kroner, som utgjør 42,9 % av det skattemessige overskuddet fra virksomheten.
- b) Aksjeselskap betaler 23 % skatt av alminnelig inntekt til staten, jf. SSV § 3-3. Selskapets skatt blir $1\,500\,000 \times 23\% = 345\,000$ kroner. Årsoverskuddet i selskapet blir $1\,500\,000 - 345\,000 = 1\,155\,000$ kroner.
- c) Guri Markussen eier alle aksjene i selskapet. Utbytte fra selskapet er skattepliktig inntekt for Guri etter § 10-11 første ledd. Vi ser bort fra fradrag for skjerming etter § 10-12. Skattepliktig utbytte blir dermed 1 155 000 kroner. Etter § 10-11 første ledd skal skattepliktig utbytte etter fradrag for skjerming oppjusteres med 1,33. Skattepliktig utbytte blir dermed $1\,155\,000 \times 1,33 = 1\,536\,150$ kroner. Beløpet inngår i alminnelig inntekt for Guri og skattlegges med 23 %, jf. SSV §§ 3-2 og 3-8. 23 % skatt utgjør 353 315 kroner, det vil si 30,6 % av det faktisk mottatte utbyttet.
- d) Til sammen må selskapet og Guri betale $345\,000 + 353\,315 = 698\,315$ kroner i skatt, som utgjør 46,6 % av selskapets overskudd før skatt.
- e) Lønn og feriepenger på 1 500 000 kroner beskattes som personinntekt hos mottaker, det vil si med trinnskatt og trygdeavgift. Inntekten inngår også i alminnelig inntekt. Arbeidstaker som har lønnsinntekt, vil få minstefradrag ved beregning av alminnelig inntekt, jf. § 6-30 flg. Her bruker vi maksimalt minstefradrag (2018-satser) på 97 610 kroner. I skatteberegningen for personlig skattepliktig reduseres alminnelig inntekt med personfradrag med 54 750 kroner, jf. SSV § 6-3.
- Dette gis skatt på alminnelig inntekt på 309 957 kroner, trinnskatt på 140 830 kroner og trygdeavgift på 123 000 kroner, totalt 573 787 kroner.
- f) $2\,000\,000 - 288\,500 = 1\,711\,500$ kroner.
- g) $211\,500 + 573\,787 = 785\,287$ kroner. Dette utgjør 45,9 % av selskapets overskudd før fradrag for lønn og arbeidsgiveravgift.

I dette tilfellet utgjør selskapets skattemessige overskudd før skatt 0,- og dermed representerer 45,9 % den samlede skattebelastningen.

Oppgave 8-2

- a) Vi forutsetter at samtlige selskaper i oppgaven er hjemmehørende i Norge. Admin AS har mottatt 600 i utbytte fra J-Datter AS. Dette utbyttet er skattefritt for Admin AS, jf. § 2-38, herunder § 2-38 sjette ledd bokstav c.

Admin AS har i tillegg mottatt 30 i utbytte fra Moskus AS. Også her gjelder § 2-38, men her er 3 % av det mottatte utbyttet skattepliktig, jf. § 2-38 sjette ledd.

Skatten vil utgjøre $30 \times 0,03 \times 0,23 = 0,207$.

Den eneste hjemmelen for å beskatte mottatt utdeling fra DLS ANS er § 2-38 sjette ledd bokstav a, andre og tredje punktum. (§ 10-42 gjelder kun personlige deltakere, og kan ikke brukes for et selskap som mottar utdeling fra et annet selskap). Tre prosent av utdelingsbeløpet som Admin AS har mottatt fra DLS ANS, etter fradrag for et beløp tilsvarende skatt på overskuddsandel tilordnet etter § 10-41, skal inngå i alminnelig inntekt for Admin AS. Tre prosent av mottatt utdeling på 120 utgjør 3,6. Andel av alminnelig inntekt etter § 10-41 er ikke opplyst. Selskapet vil imidlertid ha krav på fradrag for skatt på tilordnet alminnelig inntekt etter § 10-41 i mottatt utdeling, jf. 2-38 sjette ledd bokstav a siste punktum som viser til § 10-42 tredje ledd a.

- b) Dette utbyttet er skattefritt for JE Holding AS, jf. § 2-38, herunder § 2-38 sjette ledd bokstav c.
- c) Janne skattlegges etter aksjonærmodellen, jf. § 10-11 og § 10-12. Utbytte på 100 må oppjusteres med 1,33. Skattepliktig beløp blir 133, som skattlegges med 23 %. (Skattepliktig beløp påvirkes eventuelt av skjerming og fremførbar skjerming, jf. §§ 10-11 og 10-12).

Oppgave 8-3

Investering i aksjer medfører at avkastning tilsvarende skjermingsrenten vil være skattefri for en personlig aksjonær. En innehaver av enkeltpersonforetak kan opptjente overskudd tilsvarende skjermingsfradraget, uten at denne delen av overskuddet blir beskattet som personinntekt.

Både skjermingsrenten for personlige aksjonærer og skjermingsrenten for enkeltpersonforetak fastsettes med utgangspunkt i aritmetisk gjennomsnittlig observert rente på statskasseveksler med 3 måneders løpetid. Rentesatsen for personlige aksjonærer justeres deretter ned med den alminnelig skattesatsen for å komme frem til skjermingsrenten. For inntektsåret 2017 var skjermingsrenten for personlige aksjonærer 0,7 % og for enkeltpersonforetak 0,9 %.

For personlige aksjonærer er renten en etter-skatt-rente, mens renten for innehavere av enkeltpersonforetak er en før-skatt-rente. Aksjeselskaper beskattes for opptjent overskudd, før videre beskatning skjer hos aksjonærene. I enkeltpersonforetak skjer all beskatning i hos innehaveren ved at overskuddet beskattes både som alminnelig inntekt og beregnet personinntekt.

Gjennom trinnskatten er beskatningen av personinntekt fra enkeltpersonforetak progressiv. Virkningen av skjermingsfradraget for innehaver av enkeltpersonforetak blir derfor større jo høyere personinntekten er. Ved så høyt overskudd at trinn 3 eller 4 i trinnskatten slår inn, er beskatningen av enkeltpersonforetak høyere enn beskatningen av aksjeselskap. Ved lav inntekt, er beskatningen av

enkeltpersonforetak mer gunstig enn beskatningen av aksjeselskap, når selskapsbeskatningen og eierbeskatningen betraktes under ett.

Oppgave 8-4

- a) Gaute Gryn driver virksomhet i et enkeltpersonforetak. Det skal beregnes personinntekt, jf. § 12-10. Reglene om beregning av personinntekt fremgår av § 12-11. I følge tredje ledd bokstav c kan det ved beregning av personinntekt fra virksomhet trekkes fra et beregnet skjermingsfradrag.

Maksimal skjermingsrente til bruk i foretaksmodellen fastsettes av Skattedirektoratet i januar i året etter inntektsåret. I dette løsningsforslaget har vi benyttet en skjermingsrente på 0,7 %, som var skjermingsrenten for 2017.

Eiendelene som inngår i skjermingsgrunnlaget, fremgår av § 12-2 andre ledd. Både driftsmidlene, varene og kundefordringene skal inngå i skjermingsgrunnlaget. Ved fastsettingen av skjermingsgrunnlaget fradras verdien av leverandørgjeld, jf. § 12-12 andre ledd bokstav d. Skjermingsgrunnlaget fastsettes til middelverdien av inngående og utgående verdi, jf. § 12-12 andre ledd bokstav e. Skjermingsgrunnlag:

	Inngående verdi	Utgående verdi
Driftsmidler	182 000	215 000
Varer	120 000	150 000
Kundefordringer	182 000	203 000
Brutto skjermingsgrunnlag	484 000	568 000
Leverandørgjeld	(65 000)	(32 000)
Skjermingsgrunnlag	419 000	536 000

Middelverdi: $(419\ 000 + 536\ 000) / 2 = 477\ 500$ kroner.

Skjermingsfradrag: $0,009 \times 477\ 500 = 4\ 298$ kroner.

- b) Beregning av personinntekt gjøres etter reglene i § 12-11. Ved beregningen tas det utgangspunkt i alminnelig inntekt fra virksomheten. Faktiske kapitalkostnader og tap skal legges til, jf. § 12-11 andre ledd bokstav a, og faktiske kapitalinntekter skal trekkes fra, jf. § 12-11 tredje ledd bokstav a. For Gaute tar vi utgangspunkt i alminnelig inntekt fra virksomheten på 634 757 kroner. Finansinntekter på 3 400 kroner skal trekkes fra den alminnelige inntekten, jf. § 12-11 tredje ledd bokstav a. Videre skal beregnet skjermingsfradrag trekkes fra, jf. § 12-11 tredje ledd bokstav c.

Alminnelig inntekt fra virksomheten	634 757
Tilbakeføring av finansinntekter	(3 400)
Skjermingsfradrag	(4 298)
Beregnet personinntekt fra virksomheten	627 059

- c) Skatteberegning med satser og beløpsgrenser for 2018: Trygdeavgift blir 71 485 kroner, trinnskatt 16 447 kroner og skatt på alminnelig inntekt 133 402 kroner, totalt 221 333 kroner i inntektsskatt. Til sammen utgjør dette 34,9 % av alminnelig inntekt (overskuddet) fra virksomheten.

Oppgave 8-5

- a) Det skal beregnes personinntekt fra virksomheten, jf. § 12-10. Ved beregning av personinntekten kan det kreves fradrag for skjerming, jf. § 12-11 tredje ledd bokstav c. Skjermingsfradraget fastsettes etter reglene i § 12-12.

Alle fysiske eiendeler som har virket i virksomheten og kundefordringene skal inngå i skjermingsgrunnlaget, jf. § 12-12 andre ledd. Ved fastsettingen av skjermingsgrunnlaget skal det gjøres fradrag for gjeld til finansinstitusjoner og leverandørgjeld, jf. § 12-12 andre ledd bokstavene c og d. Skjermingsgrunnlaget fastsettes til middelverdien av inngående og utgående verdi. Skattemessig verdi legges til grunn ved verdsettingen, jf. § 12-12 andre ledd bokstav e. Beregning av skjermingsgrunnlaget: $(13\,604\,933 + 12\,934\,400) / 2 = 13\,269\,666$ kroner.

Skjermingsgrunnlaget skal multipliseres med en skjermingsrente, jf. § 12-12 første ledd. Her har vi benyttet skjermingsrenten for inntektsåret 2017, som var 0,9 %. Dette gir følgende skjermingsfradrag: $13\,269\,666 \times 0,9\% = 119\,427$ kroner.

- b) Ved beregningen tar vi utgangspunkt i alminnelig inntekt fra virksomheten, jf. § 12-11 første ledd. Renter på banklån skal ikke tilbakeføres når gjelden er lavere enn brutto skjermingsgrunnlag redusert med leverandørgjeld, jf. § 12-11 andre ledd bokstav a. Rentene på banklånet skal derfor ikke tillegges ved beregning av personinntekt fra virksomheten for Mette.

Alminnelig inntekt fra virksomheten	7 182 200
Skjermingsfradrag	(119 427)
Beregnet personinntekt fra virksomheten	7 062 773

Oppgave 8-6

- a) Det skal beregnes personinntekt for Willy etter § 12-10. Ved beregningen av personinntekten tas det utgangspunkt i alminnelig inntekt fra virksomheten, jf. § 12-11 første ledd. I den alminnelige inntekten skal fradragførte kapitalkostnader tilbakeføres (legges til), jf. § 12-11 første ledd bokstav a. Av bestemmelsen fremgår det at renter på gjeld til finansinstitusjoner likevel ikke skal legges til når gjelden ikke overstiger skjermingsgrunnlaget før fradrag etter § 12-12 andre ledd bokstav c. Det betyr at det bare er renter på den delen av lånet som overstiger brutto skjermingsgrunnlag etter fradrag for leverandørgjeld, som skal tilbakeføres.

Vi kan beregne den delen av bankgjelden som ikke gir grunnlag for rentefradrag ved personinntektsberegningen slik:

	Inngående verdi	Utgående verdi
Brutto skjermingsgrunnlag	8 190 000	7 725 000
Leverandørgjeld	(189 000)	(224 000)
Bankgjeld	(12 600 000)	(15 000 000)
Del av gjeld som ikke gir rentefradrag	(4 599 000)	(7 499 000)

Gjennomsnittlig bankgjeld: $(12\,600\,000 + 15\,000\,000) / 2 = 13\,800\,000$ kroner.

Gjennomsnittlig bankgjeld som ikke gir rett til rentefradrag ved beregningen av personinntekt: $(4\,599\,000 + 7\,499\,000) / 2 = 6\,049\,000$ kroner.

Vi ser at $6\,049\,000 / 13\,800\,000 = 43,83\%$ av bankgjelden finansierer noe annet enn eiendeler som inngår i brutto skjermingsgrunnlag. Følgelig må 43,83 % av rentene på banklånet som er fradragsført ved beregning av alminnelig inntekt, tilbakeføres ved beregning av personinntekt. Tilbakeføringsbeløpet blir $621\,000 \times 43,83\% = 272\,205$ kroner.

- b) Når gjelden er så høy at tilbakeføring av bankrenter er aktuelt, blir netto skjermingsgrunnlag negativt. Det vil si at netto skjermingsgrunnlag settes til 0. Det blir ikke noe skjermingsfradrag.

Alminnelig inntekt fra foretaket	6 418 500
Tilbakeføring av rentefradrag, jf. § 12-11 første ledd bokstav a	272 184
Skjermingsfradrag, jf. § 12-12	0
Beregnet personinntekt	6 690 684

Oppgave 8-7

- a) Alminnelig inntekt fra enkeltpersonforetaket er skattepliktig virksomhetsinntekt, jf. § 5-30. Mottatt styrehonorar er skattepliktig fordel vunnet ved arbeid og inngår også i Margots alminnelige inntekt, jf. § 5-1, jf. § 5-10 første ledd bokstav b. Renteinntekter utenfor foretaket er skattepliktig som alminnelig inntekt etter § 5-20, jf. § 5-1.

Margot skal ha minstefradrag i mottatt styrehonorar, jf. § 6-30 og § 6-31 første ledd bokstav c. Minstefradraget skal ikke settes lavere enn 31 800 kroner, jf. SSV § 6-1.

Alminnelig inntekt fra virksomhet	911 170
Styrehonorar	48 000
Renteinntekter utenom virksomheten	13 000
Minstefradrag tilknyttet styrehonoraret	(31 800)
Alminnelig inntekt	940 370

- b) Margot driver virksomhet i et enkeltpersonforetak. Derfor skal det beregnes personinntekt etter § 12-10, jf. §§ 12-11 og 12-12. I beregningen av personinntekten skal Margot ha fradrag for skjerming, jf. § 12-11 tredje ledd bokstav c. Skjermingsfradraget fastsettes etter reglene i § 12-12. Skjermingsgrunnlaget omfatter eiendeler som er nevnt i § 12-12 andre ledd bokstav a, forutsatt at eiendelene har virket i virksomheten. Det omfatter i utgangspunktet alle eiendeler i Margots virksomhet, men eiendeler som benyttes til velferdstiltak som for det vesentlige brukes utenfor arbeidstiden, kan ikke regnes med i skjermingsgrunnlaget, jf. § 12-12 andre ledd bokstav b. Bedriftshytta skal derfor ikke regnes med i skjermingsgrunnlaget.

I beregningen av skjermingsgrunnlaget skal det gjøres fradrag for gjeld til finansinstitusjoner og leverandørgjeld, jf. § 12-12 andre ledd bokstavene c og d. Skjermingsgrunnlaget fastsettes til middelverdien av inngående og utgående verdi, jf. § 12-12 andre ledd bokstav e.

	01.01.20X1	31.12.20X1	Middelverdi
Driftsmidler	460 000	420 000	440 000
Varelager	1 430 000	1 211 000	1 320 500
Kundefordringer	38 000	0	19 000
Kassekreditt	0	(6 400)	(3 200)
Langsiktig banklån	(1 350 000)	(1 300 000)	(1 325 000)
Leverandørgjeld	(240 000)	(250 000)	(245 000)
Skjermingsgrunnlag			206 300

Fradrag for skjerming blir $206\,300 \times 2\% = 4\,126$ kroner

For å komme frem til beregnet personinntekt fra virksomhet, skal alminnelig inntekt i utgangspunktet korrigeres med et tillegg for faktiske kapitalkostnader og tap, jf. § 12-11 første ledd bokstav a. Som følge av at Margot har et positivt netto skjermingsgrunnlag og krav på skjermingsfradrag, gis det fullt fradrag i personinntektsberegningen for rentekostnader knyttet til lån fra finansinstitusjoner, jf. § 12-11 andre ledd bokstav a. Hun trenger derfor ikke å tilbakeføre renter på banklån og kassekreditt. Tap på kundefordringer skal heller ikke tilbakeføres.

Kapitalinntekter skal trekkes ut, jf. §12-11 tredje ledd bokstav a. Renteinntekt av kundefordringer skal likevel ikke tilbakeføres.

Alminnelig inntekt fra virksomhet	911 170
Tilbakeføring av regnskapsførte renteinntekter	(12 000)
Skjermingsfradrag	(4 126)
Beregnet personinntekt fra virksomhet	895 044
Personinntekt fra arbeid, jf. § 12-12 bokstav a.	48 000
Sum personinntekt	943 044

c) Sum skatt, beregnet med beløpsgrenser og satser for 2018:

Skatt på alminnelig inntekt	203 693
Trinnsskatt	
Trinn 1 (237 900 - 169 000) x 1,4 %	965
Trinn 2 (598 050 - 237 900) x 3,3 %	11 885
Trinn 3 (943 044 - 598 050) x 12,4 %	42 779
Sum	55 629
Trygdeavgift - 8,2 %	3 936
Trygdeavgift - 11,4 %	102 035
Sum skatt og trygdeavgift	365 293

Oppgave 8-8

a) **Beregning av Siljes alminnelige inntekt fra virksomheten**

Utgangspunkt i skatteloven § 5-1, jf. § 5-30. Skatteplikt for fordel vunnet ved virksomhet.

Beregning av alminnelig inntekt fra virksomheten.

De enkelte merknadene til regnskapet behandles fortløpende, med en etterfølgende oversikt som viser hvordan alminnelig inntekt fra virksomheten fremkommer.

Merknad 1

På bakgrunn av tidligere opplysninger om at Silje har benyttet skattemessige avskrivninger i regnskapet, legges det til grunn at skattemessig gevinst på næringsbygget er lik regnskapsmessig inntektsført gevinst. Dette forutsettes også i oppgaveteksten.

Det legges til grunn at næringsbygget er inntatt på saldo i, jf. skatteloven § 14-41, 1.ledd, bokstav i og avskrevet med 2 %, jf. skatteloven § 14-43, 1.ledd, bokstav i.

Ved realisasjon av driftsmidler på saldo i skal gevinsten eller tap føres på gevinst og tapskontoen, jf. skatteloven § 14-44, 3.ledd og § 14-45. Det legges til grunn at Silje her ikke ønsker å inntektsføre hele eller deler av vederlaget etter skatteloven § 14-44. Hele gevinsten overføres dermed til gevinst- og tapskontoen etter skatteloven § 14-45. Gevinstsaldo skal inntektsføres med 20 %, jf. skatteloven § 14-45 fjerde ledd.

Dette gir en inntektsføring av $(300\ 000 \times 20\ \%) = 60\ 000$ kroner.

Merknad 2

Verdien av varebeholdningen skal fastsettes til anskaffelsesverdi eller eventuelt tilvirkningsverdi, jf. skatteloven § 14-5, 2.ledd. Skattyter kan dermed ikke nedskrive varebeholdningen pr 31.12 for ukurans. Varebeholdningen fastsettes til anskaffelsesverdi. Det forutsettes dermed at Silje driver virksomhet ved handel av innkjøpte varer.

Beregning av skattemessig varekostnad (SVI);

IB	100 000
Kjøp	1 800 000
UB	500 000

SVI IB + kjøp – UB: $(100\ 000 + 1\ 800\ 000 - 500\ 000) = \underline{1\ 400\ 000}$

Merknad 3

Gaver til Kirkens Nødhjelp vil være fradragsberettiget etter skatteloven § 6-50. Forutsetter at vilkårene for fradragsrett er oppfylt, herunder kravet om at gavebeløpet er innberettet til Skattedirektoratet, jf. FSFIN § 6-50-3, 2.ledd.

Maksimalt fradrag utgjør 40 000 kroner, jf. skatteloven § 6-50, 5.ledd. Hele beløpet er fradragsberettiget.

Merknad 4

Kostnader til representasjon er ikke fradragsberettiget, jf. skatteloven § 6-21. Fradragsførte kostnader må tilbakeføres ved beregning av alminnelig inntekt fra virksomheten. Tillegg i inntekt 50 000 kroner.

Merknad 5

Tilbakeføring for privat bruk av næringsbil. Yrkeskjøringen utgjorde i 20X1 8 000 km og dette overstiger kravene for at en bil skal anses som næringsbil. Det er opplyst at Silje har brukt bilen til privatkjøring i 4 000 km.

Av skatteloven § 6-12 fremgår det at kostnad ved bilhold skal reduseres med det beløp som faller på bruk av bilen til privatkjøring. Reduksjonsbeløpet skal fastsettes etter § 5-13. Kjørelengden privat har dermed ingen praktisk betydning for beregningen.

Fordel ved privat bruk av bil etter skatteloven § 5-13 fastsettes til 30 % av bilens listepreis som ny inntil et beløp fastsatt av departementet i forskrift, og 20 % av overskytende listepreis. Av FSSKD § 5-13-1 fremgår det at innslagspunktet for trinn to er 303 900 kroner.

Skattepliktig fordel etter skatteloven § 5-13. Listepreisen på bilen er oppgitt til kr 250 000.

$$250\,000 \times 30\% = \text{kr } \underline{75\,000}$$

Av skatteloven § 6-12 andre ledd fremgår det at reduksjonen etter bestemmelsens første ledd ikke må overstige 75 % av de beregnede samlede kostnadene ved bilholdet. Kostnadene skal fastsettes til driftskostnader med et tillegg for verdiforringelse. Denne kalkulatoriske verdiforringelsen beregnes som 17 % årlige saldoavskrivninger med utgangspunkt i bilens listepreis som ny.

Faktiske driftskostnader ifølge regnskapet	50 000
+ 17 % verdiforringelse av saldoverdi	
$(250\,000 \times 0,83) \times 17\%$	<u>35 275</u>
Bilkostnader etter § 6-12, 2.ledd	<u>85 275</u>
75 % av beregnede bilkostnader	<u>63 956</u>

Maksimal tilbakeføring for privat bruk utgjør 63 956 kroner.

Oppsummering merknad 2, 3 (Diverse driftskostnader)

Diverse driftskostnader i regnskapet	500 000
- Fradragsført kostnad til representasjon (merknad 3)	<u>50 000</u>
Skattemessig fradrag for diverse driftskostnader	<u>450 000</u>
Tilbakeføring for privat bruk av yrkesbil	<u>63 956</u>

Fradragsførte bilkostnader i regnskapet;	
Driftskostnader	50 000
Avskrivninger	<u>40 000</u>
Sum	90 000
Tilbakeføring privat bruk	<u>63 956</u>

Bilkostnader til fradrag 26 044

Merknad 6

Regnskapsmessige avskrivninger er lik de skattemessige. Fradragsført beløp for avskrivninger i regnskapet kan også benyttes ved fastsettelse av alminnelig inntekt fra virksomheten.

Merknad 7

Tap på endelig konstatert tap på utestående fordringer er fradragsberettiget etter skatteloven § 6-2, 2.ledd. Nærmere regler for når et tap er endelig konstatert fremgår av FSFIN § 6-2.

Silje har fradragsført en fordring til Miljø AS på 10 000 kroner. Det er opplyst at fordringen er forfalt til betaling for 6 måneder siden, og at Silje har purret på betaling to ganger. Dersom det forutsettes at fordringen er en kundefordring, fremgår det av FSFIN § 6-2-1, 1.ledd, bokstav b at tapet kan anses endelig konstatert når fordringen ikke er innfridd seks måneder etter forfall, til tross for minst tre purringskrav med normale purringsintervaller og slik aktivitet fra kreditors side som forholdene tilsier. Silje har purret på betalingen kun to ganger, og kravet kan dermed ikke anses endelig konstatert etter denne bestemmelsen.

Skattemessig fradrag for tap på fordringer må derfor reduseres med 10 000 kroner til 40 000 kroner.

Alminnelig inntekt fra virksomheten

Driftsinntekter og driftskostnader;		
Varesalg		4 000 000
Vareforbruk	1 400 000	
Lønn og folketrygdavgift	700 000	
Diverse driftskostnader	450 000	
Avskrivninger	200 000	
Tap på fordringer	40 000	2 790 000
Driftsresultat		1 210 000
Tilbakeføring av privat bruk av yrkesbil		63 956
Renteinntekter	20 000	
Rentekostnader på banklån	50 000	(30 000)
Inntektsført gevinst næringsbygg via gevinst/tapskonto		60 000
Alminnelig inntekt fra virksomheten		1 303 956

b) Beregning av Siljes personinntekt fra virksomheten.

For eier av enkeltpersonforetak skal det beregnes personinntekt, jf. skatteloven § 12-10. Ved beregningen tas utgangspunkt i skatteloven § 12-11.

Ved beregningen tas det utgangspunkt i alminnelig inntekt fra virksomheten før fradrag for fremførbart underskudd. Det skal gjøres tillegg for faktiske kapitalkostnader og kapitaltap Renter på foretaksgjeld, jf. skatteloven § 12-12, 2.ledd, bokstav c, skal likevel ikke legges til i den utstrekning gjelden ikke overstiger skjermingsgrunnlaget.

Opgaven har ikke opplysninger om hvor stor foretaksgjelden er, og det forutsettes at gjelden ikke overstiger det opplyste skjermingsgrunnlaget på 800 000.

Faktiske kapitalinntekter som avkastning på aksjer og bankinnskudd skal trekkes fra ved beregning av personinntekt, jf. skatteloven § 12-11 tredje ledd bokstav a. Ved beregning av Siljes personinntekt gjelder dette renteinntekter på 20 000 kroner.

Ved beregning av personinntekten skal det trekkes fra beregnet skjermingsfradrag, jf. skatteloven § 12-11 tredje ledd bokstav c. Skjermingsgrunnlaget er opplyst til kr 8 000 000. Dette skal multipliseres med skjermingsrenten på 1,5 %, jf. skatteloven § 12-12, 1.ledd.

Dette gir følgende skjermingsfradrag (8 000 000 x 1,5 %)	120 000
--	---------

Beregning av personinntekt:

Alminnelig inntekt fra virksomheten	1 303 956
- renter bankinnskudd	20 000
- Skjermingsfradrag	<u>120 000</u>
Personinntekt	<u>1 163 956</u>

c) Beregning av Siljes trinnskatt og trygdeavgift

Med bruk av satser for 2018: Trygdeavgift 132 691 kroner og trinnskatt 89 079 kroner.

Oppgave 8-9

a) Beregning av alminnelig inntekt

Alminnelig inntekt fra enkeltpersonforetaket, jf. § 5-30	1 574 000
Lønn, jf. § 5-10	150 000
Renteinntekter, jf. § 5-20	8 000
Minstefradrag, jf. § 6-30 til § 6-32, utgjør 45 % av lønn	(67 500)
Rentekostnader, jf. § 6-40	(65 000)
Alminnelig inntekt	1 599 500

Det fremgår av opplysningene i oppgaven at det er foretatt saldoavskrivninger på firmahytte. Hvorvidt dette er en skatterettslig akseptabel løsning, er det ikke nærmere holdepunkter i oppgaveteksten for å avgjøre, ut over at det er opplyst at regnskapstallene er utarbeidet i samsvar med skattelovens regler. Utgangspunktet er at hytter, i likhet med boliger, ikke kan avskrives. Hytter som benyttes i inntektsgivende virksomhet og som stadig bytter leietakere eller brukere, eksempelvis firmahytte, kan likevel avskrives. Avskrivningsadgangen må vurderes konkret i hvert tilfelle.

- b) Det skal beregnes personinntekt for eier av enkeltpersonforetak, jf. § 12-10. Ved beregning av personinntekt tas det utgangspunkt i alminnelig inntekt i virksomheten, jf. § 12-11 første ledd. Deretter foretas visse justeringer for kapitalkostnader og kapitaltap, samt for kapitalinntekter og kapitalgevinster, jf. § 12-11 andre og tredje ledd.

Firmahytte anses ikke å «ha virket i virksomheten» og den inngår derfor ikke i

skjermingsgrunnlaget, jf. § 12-12 annet ledd bokstav a. Faktiske kostnader til firmahytte, herunder saldoavskrivninger, som har gått til fradrag i alminnelig inntekt av virksomheten, må derfor tilbakeføres ved fastsettingen av beregnet personinntekt, jf. § 12-11 annet ledd bokstav a. Her tilbakefører vi 49 200 kroner.

Skjermingsfradrag trekkes fra, jf. § 12-11 tredje ledd bokstav c. Skjermingsfradraget beregnes etter reglene i § 12-12 og består av et skjermingsgrunnlag multiplisert med en skjermingsrente.

De fleste av virksomhetens eiendeler tas med i skjermingsgrunnlaget, jf. § 12-2 andre ledd bokstav a. Firmahytta skal imidlertid ikke tas med, jf. § 12-12 andre ledd bokstav b. Til fradrag kommer gjeld til finansinstitusjoner, leverandørgjeld og forskudd fra kunder, jf. § 12-12 andre ledd bokstavene c og d. Skjermingsgrunnlaget skal fastsettes til middelverdien av inngående og utgående verdier. Skattemessig verdi legges som hovedregel til grunn for verdsettingen, jf. § 12-12 andre ledd bokstav e. Beregning av skjermingsgrunnlag og skjermingsfradrag:

	01.01.20X1	31.12.20X1
Sum eiendeler	6 760 000	6 507 400
Bankinnskudd (inngår ikke skjermingsgrunnlaget)	(450 000)	(510 000)
Firmahytte (inngår ikke i skjermingsgrunnlaget)	(1 130 000)	(1 080 800)
Brutto skjermingsgrunnlag	5 180 000	4 916 600
Langsiktig banklån	(1 600 000)	(1 400 000)
Kassekreditt	(850 000)	(760 000)
Leverandørgjeld	(510 000)	(600 000)
Forskudd fra kunder	(150 000)	(200 000)
Sum gjeldsposter til fradrag	(3 110 000)	(2 960 000)
Skjermingsgrunnlag	2 070 000	1 956 600
Middelverdi		2 013 300

Skjermingsfradraget blir $2\,013\,300 \times 1,5\% = 30\,200$ kroner.

Her er det positivt skjermingsgrunnlag. Det er da ikke nødvendig å tilbakeføre rentekostnader på banklån. Det skal heller ikke tilbakeføres renteinntekter som er knyttet til kundefordringer. Renteinntekter på bankinnskudd må tilbakeføres. Her ser det ut til at det er ført avskrivninger på firmahytte. Denne kan ikke anses å «ha virket i virksomheten» og den inngår derfor ikke i skjermingsgrunnlaget, jf. § 12-12 annet ledd bokstav a. Faktiske kostnader til firmahytte og saldoavskrivninger på firmahytte som har gått til fradrag i alminnelig inntekt av virksomheten, må tilbakeføres ved fastsettingen av beregnet personinntekt, jf. § 12-11 andre ledd bokstav a.

Alminnelig inntekt fra enkeltpersonforetaket, jf. § 5-30	1 574 000
Tilbakeføring av avskrivning på firmahytte	49 200
Tilbakeføring av renteinntekter på bankinnskudd	-10 000
Skjermingsfradrag 1,5 %	-30 200
Personinntekt fra virksomhet	1 583 000
Personinntekt fra arbeid	150 000
Samlet personinntekt	1 733 000

- c) Skatteberegningen vises ikke i dette løsningsforslaget. Et sentralt poeng er å anvende korrekte trygdeavgiftssatser ved beregning av trygdeavgift på personinntekt fra arbeid og trygdeavgift på personinntekt fra virksomhet.

Oppgave 8-10

Personinntekt: For deltakerne i det ansvarlige selskapet er arbeidsgodtgjørelse personinntekt, jf. § 12-2 første ledd bokstav f. I 20X2 har Per Larsen mottatt en arbeidsgodtgjørelse fra selskapet på 300 000 kroner. Dette utgjør hans personinntekt fra deltakelsen i selskapet. Ved beregning av trygdeavgift skal det benyttes høy sats, jf. folketrygden § 23-3. Det var ingen av deltakerne som mottok arbeidsgodtgjørelse i 20X1.

Alminnelig inntekt for inntektsåret 20X1: Ingen av deltakerne har avtale om arbeidsgodtgjørelse i 20X1. Det er heller ingen utdeling fra selskapet til deltakerne dette inntektsåret. Alminnelig inntekt beregnet på selskapets hånd var 1 500 000 kroner. Vi legger til grunn at deltakerne har avtalt at overskudd, og dermed beregnet alminnelig inntekt, skal tilordnes deltakerne etter eierandel, jf. skatteloven § 10-41 første ledd. Fordeling av alminnelig inntekt:

	Per 70 %	Anne 30 %	Sum
Alminnelig inntekt fordelt etter eierandel	1 050 000	450 000	1 500 000

Siden det ikke er gjort innskudd eller uttak av innbetalt kapital i løpet av 20X1, vil skjermingsgrunnlaget for 20X1 tilsvare deltakernes skattemessige inngangsverdier per 01.01.20X1, jf. § 10-42 sjette ledd. Dette gir følgende skjerming per 31.12.20X1:

Per (2 600 000 x 2 %):	kr	52 000
Anne (1 500 000 x 2 %):	kr	30 000

Deltakerne har ikke mottatt utdeling av midler fra selskapet i 20X1. Derfor kan ubenyttet skjerming fremføres, jf. § 10-42 niende ledd.

For inntektsåret 20X1 har deltakerne dekket skatten på mottatt overskudd fra selskapet med egne midler. Deltakerne har dermed foretatt et uegentlig innskudd i selskapet, jf. skatteloven § 10-42 sjuende ledd. Uegentlige innskudd skal tillegges skjermingsgrunnlaget 01.01.20X2. De uegentlige innskuddene tilsvarer beregnet skatt på alminnelig inntekt tilordnet etter § 10-41:

Per (1 050 000 x 23 %) = 241 500 kroner
Anne (450 000 x 23 %) = 103 500 kroner

Alminnelig inntekt for inntektsåret 20X2:

Alminnelig inntekt beregnet på selskapets hånd, før reduksjon med arbeidsgodtgjørelse på 300 000 kroner til Per, utgjør 900 000 kroner. Det blir da 600 000 kroner som skal tilordnes deltakerne etter eierandel, jf. § 10-41 første ledd. Før vi tar hensyn til eventuelt tillegg i deltakernes alminnelig inntekt etter § 10-42, blir alminnelig inntekt for hver av deltakerne slik:

	Per 70 %	Anne 30 %	Sum
Alminnelig inntekt fordelt etter eierandel	420 000	180 000	600 000
Arbeidsgodtgjørelse	300 000		300 000
Fordelt alminnelige inntekt	720 000	180 000	900 000

I tillegg til fordelingen av selskapets alminnelige inntekt, vil uttak av opptjent egenkapital i selskapet medføre et tillegg i deltakernes alminnelige inntekt, jf. § 10-42. Siden det heller ikke er gjort innskudd eller uttak av innbetalt kapital i 20X1 eller 20X2, vil skjermingsgrunnlaget for deltakerne for 20X2 tilsvare deltakernes skattemessige inngangsverdier per 01.01.20X1 med tillegg av ubenyttet skjerming fra 20X1 og uegentlig innskudd i 20X1. Dette gir følgende beregning av skjermingsgrunnlag:

	Per	Anne
Inngangsverdi 01.01.20X1	2 600 000	1 500 000
Ubenyttet skjerming 31.12.20X1	52 000	30 000
Uegentlig innskudd 20X1	241 500	103 500
Skjermingsgrunnlag 20X2	2 893 500	1 633 500

Med 2 % skjermingsrente blir skjermingsfradraget 57 870 kroner for Per og 32 670 kroner for Anne.

	Per	Anne
Uttak/utdeling av opptjent kapital	200 000	200 000
23 % skatt på alminnelig inntekt	(96 600)	(41 400)
Ubenyttet skjerming fra 20X1	(52 000)	(30 000)
2 % skjerming 20X2	(57 870)	(32 670)
Sum	(6 470)	95 930
Oppjusteringsgrunnlag, jf. § 10-42 tredje ledd		95 930
Tillegg i alminnelig inntekt, oppjustert 1,33		127 587
Andel av alminnelig inntekt	420 000	180 000
Arbeidsgodtgjørelse	300 000	
Samlet alminnelig inntekt på selskapsdeltagelsen	720 000	307 587

Per har ubenyttet skjerming fra 20X2 som kan fremføres til 20X3, og som vil inngå i skjermingsgrunnlaget fra 01.01.20X3.

Oppgave 8-11

a) Alminnelig inntekt for Per og Ole ANS fastsettes etter § 10-41.

Alminnelig inntekt	2 100 000
Arbeidsgodtgjørelse – Per	(500 000)
Arbeidsgodtgjørelse – Ole	(100 000)
Alminnelig inntekt til fordeling etter eierandel	1 500 000
Per – 70 %	1 050 000
Ole – 30 %	450 000

I tillegg vil arbeidsgodtgjørelse inngå i alminnelig inntekt med 500 000 for Per og 100 000 for Ole. Arbeidsgodtgjørelsen skal også skattlegges som personinntekt fra virksomhet, jf. § 12-2 første ledd bokstav f.

Deltakerne har mottatt utdeling fra selskapet. Derfor skal det beregnes et tillegg i alminnelig inntekt etter reglene i § 10-42. Ved beregning av tillegget kan det gjøres fradrag for skjerming beregnet per 31.12 og fremført ubenyttet skjerming.

	Per	Ole
Uttak/utdeling av opptjent kapital	600 000	75 000
23 % skatt på alminnelig inntekt	(241 500)	(103 500)
Ubenyttet skjerming fra tidligere år	(54 000)	0
2 % skjerming 20X1	(73 080)	(42 000)
Sum	231 420	(70 500)
Oppjusteringsgrunnlag, § 10-42 tredje ledd	231 420	
Tillegg i alminnelig inntekt - oppjustert 1,33	307 789	
Andel av alminnelig inntekt	1 050 000	450 000
Arbeidsgodtgjørelse	500 000	100 000
Samlet alminnelig inntekt på selskapsdeltagelsen	1 857 789	550 000

Fra 01.01.20X2 kan Ole oppjustere sitt skjermingsgrunnlag med 70 500 kroner, jf. § 10-42 sjette og sjuende ledd. Ubenyttet skjerming på 42 000 kroner kan fremføres.

- b) Ved salget av andelen i det ansvarlige selskapet er en gevinst skattepliktig for Ole etter § 10-44, og et tap fradragsberettiget. Gevinst/tap beregnes etter § 10-44 andre ledd. Ubenyttet skjerming kan føres til fradrag i gevinsten. Dette forutsetter at det er en gevinst ved realisasjonen. Ubenyttet skjerming kan ikke øke fradragsberettiget tap ved realisasjonen. Endring i skjermingsgrunnlaget etter § 10-42 sjuende ledd skal inngå i inngangsverdien, jf. § 10-44 tredje ledd.

Vederlag	2 150 000
Inngangsverdi: 2 100 000 + (103 500 - 70 500)	(2 133 000)
Gevinst	17 000
Anvendelse av ubenyttet skjerming	17 000
Skattepliktig gevinst	0

Oppgave 8-12

- a) Vi må først beregne alminnelig inntekt som om selskapet var skattyter, og deretter fordele inntekten på selskapsdeltakerne, jf. § 10-41.

- 1) Skattemessig nedskrivning av kundefordringene per 31.12.20X2:

$$\frac{150\,000 + 210\,000}{30\,000\,000 + 33\,850\,000} \times 4 \times 5\,800\,000 = \mathbf{130\,807}$$

Ved begynnelsen av året var den skattemessige nedskrivningen 110 000 kroner. Det vil si at det skjer en økning i den skattemessige tapsavsetningen i 20X2 med 20 807 kroner. I regnskapet er det kostnadsført 437 000 kroner, hvorav 210 000 kroner er konstaterede tap. Skattemessig gis det fradrag kun for konstatert tap og for økningen i skattemessig avsetning, jf. § 6-2 og § 14-5 fjerde ledd. Til sammen blir det skattemessige fradraget 210 000 + 20 807 = 230 807 kroner, jf. § 14-5 fjerde ledd. For nærmere begrunnelse for løsningen, se løsninger til oppgaver i kapittel 6, og punkt 6.14 i læreboka.

- 2) Kjøp av varige driftsmidler føres inn på saldo. Ved salg av eiendom overføres gevinst/tap på bygg og tomt til gevinst- og tapskonto. Salgssum for tekniske installasjoner nedskrives på saldo. Det samme gjelder vederlag fra salg av varebiler. For nærmere forklaring og begrunnelser, se punkt 7.2.9 i læreboka.

Gevinst på tomt B utgjør 1 000 000 – 110 000 = 890 000 kroner.

	a	c	d	i Bygg A	i Bygg B	j Bygg A	j Bygg B
Inngående saldo	500 000	480 000	1 300 000	2 100 000	870 000	1 650 000	160 000
Tilgang	93 000		280 000			7 326 000	
Salgsvederlag		-310 000			-3 000 000		-500 000
Grunnlag	593 000	170 000	1 580 000	2 100 000	-2 130 000	8 976 000	-340 000
Avskrivning / inntektsføring	-177 900	-40 800	-316 000	-42 000		-897 600	34 000
Til gevinst- og tapskonto					2 130 000		
Utgående saldo	415 100	129 200	1 264 000	2 058 000	0	8 078 400	-306 000
Avskr.sats	30 %	24 %	20 %	2 %		10 %	10 %

Samlet avskrivning og inntektsføring fra negativ saldo j for bygg B utgjør netto et fradrag på 1 440 300 kroner.

Grunnlag for inntektsføring fra gevinst- og tapskonto blir 2 130 000 + 890 000 = 3 020 000 kroner. 20 % av gevinstsaldoen inntektsføres. Beløpet blir 604 000 kroner.

- 3) I løpet av året er ukuransavsetningen redusert med 80 000 kroner. Det vil si at det i regnskapet er ført en reduksjon av varekostnadene på 80 000 kroner. Fradragsberettiget skattemessig varekostnad er dermed 80 000 kroner høyere enn regnskapsmessig varekostnad. Fradraget for varekostnader blir 17 280 000 kroner, jf. § 14-5 andre ledd.
- 4) Kontingent til NHO er fradragsberettiget innenfor maksimalgrensen som fremgår av § 6-19. To promille av lønnskostnader på 890 000 kroner utgjør 1 780 kroner
- 5) Fritaksmetoden gjelder for behandling av utbytte ved beregning av alminnelig inntekt som om det ansvarlige selskapet var skattyter, jf. § 10-41 andre ledd. Derfor er det bare 3 % av utbyttet fra Humlesurr AS som inngår i alminnelig inntekt, det vil si 30 000 kroner.

Beregning av alminnelig inntekt:

Salgsinntekter, jf. § 5-30 og § 14-2 første ledd	36 500 000
Varekostnader, jf. § 6-1 og § 14-5 andre ledd	(17 280 000)
Lønnskostnader, jf. § 6-1 og § 14-2 andre ledd	(890 000)
Tap på kundefordringer, jf. § 6-2 og § 14-5 fjerde ledd	(230 807)
Saldoavskrivninger og inntektsføring av neg. saldo, jf. § 14-40 flg.	(1 440 300)
Inntektsføring fra gevinst- og tapskonto, jf. § 14-45 fjerde ledd	604 000
Andre driftskostnader, jf. § 6-1 og § 14-2 andre ledd	(7 091 780)
Utbytte, jf. § 10-41 andre ledd	30 000
Renteinntekter, jf. § 5-30	87 000
Alminnelig inntekt beregnet på selskapets hånd, jf. § 10-41	10 288 113

Hver av deltakerne tilordnes og skattlegges for 1/3 av beregnet alminnelig inntekt, det vil si for 3 431 638 kroner hver.

- b) Ingrid Klegg og Bjarte Brun kan med virkning fra 01.01.20X3 oppjustere skjermingsgrunnlaget med skattebeløpet som hver av dem er ansvarlig for vedrørende inntektsåret 20X2, jf. § 10-42 sjuende ledd. Inngangsverdien skal også justeres med samme beløp, jf. § 10-44 tredje ledd.

Hvorvidt det skjer utdeling eller ikke, har ingen betydning for Furuklegg AS. § 10-42 gjelder kun personlige deltakere.

Oppgave 8-13

Resultatregnskapet viser et resultat før skatt på 2 000 000 kroner. I resultatet er det inkludert et utbytte fra Fjellkryp AS. Aksjeselskaper er fritatt fra skatteplikt for utbytte etter § 2-38. Tre prosent av mottatt utbytte skal likevel inntektsføres, jf. § 2-38 sjette ledd. Unntaket for konsernselskaper i bokstav c kommer ikke til anvendelse fordi Grønsnegle AS kun eier 80 % av aksjene i Fjellkryp AS. Selskapene oppfyller dermed ikke vilkårene for å være et skattekonsern, jf. § 10-4.

Selskapet skal inntektsføre 20 % av gevinstsaldo på gevinst- og tapskontoen, jf. § 14-45 fjerde ledd. Inntektsføringen utgjør 2 400 000 kroner.

Selskapet har et fremførbart underskudd 01.01.20X1. Underskuddet føres i sin helhet til fradrag mot positiv alminnelig inntekt i 20X1, jf. § 6-3 fjerde ledd og § 14-6.

Resultat før skatt	2 000 000
Tilbakeføring av 97 % av mottatt utbytte, jf. § 2-38	(582 000)
Inntektsføring fra gevinst- og tapskonto	2 400 000
Anvendelse av fremførbart underskudd	(1 800 000)
Alminnelig inntekt	2 018 000

Oppgave 8-14

Se skatteloven § 10-10 til § 10-12 og § 10-30 til § 10-36, slik disse gjaldt for inntektsåret 2018. Vi forutsetter at reglene for inntektsåret 2018 gjelder i alle de aktuelle årene.

20X1

Inngangsverdi per aksje for de 500 første aksjene er 100 kroner. I april 20X1 mottok Pedro 3 000 kroner i utbytte, det vil si $3\ 000 / 500 = 6$ kroner per aksje. Det er mer enn skjermingsfradraget (2% av kostprisen), og derfor brukes all skjerming dette året. Skattepliktig utbytte etter fradrag for skjerming: $(6 - 0,02 \times 100) \times 500 = 2\ 000$ kroner. Det skattepliktige utbyttet redusert med skjermingsbeløpet skal deretter oppjusteres med oppjusteringsfaktoren på 1,33, jf. § 10-11.

De 300 aksjene som ble kjøpt 25. mai 20X1 har Pedro ikke fått utbytte på i 20X1. Han kan fremføre skjermingsfradrag fra 20X1 til 20X2 med $145 \times 0,02 = 2,90$ kroner per aksje.

20X2

I 20X2 var det ingen aksjehendelser. Beregning av skjerming som fremføres til 20X3:

15.03.20X1-aksjene: $100 \times 2\% = 2$ kroner per aksje

25.05.20X1-aksjene: $(145 + 2,90) \times 2\% = 2,96$ kroner per aksje. Totalt til fremføring for 25.05.20X1-aksjene: $2,96 + 2,90 = 5,86$ kroner per aksje.

20X3

Beregning av skjerming 31.12.20X3:

15.03.20X1-aksjene: $(100 + 2) \times 2\% = 2,04$ kroner per aksje

25.05.20X1-aksjene: $(145 + 2,90 + 2,96) \times 2\% = 3,02$ kroner per aksje

I 20X3 er det mottatt 8 000 kroner i utbytte, det vil si $8\ 000 / 800 = 10$ kroner per aksje. All skjerming benyttes i 20X3, slik at det ikke blir noe til fremføring til 20X4.

Utbyttet redusert med skjerming kan beregnes slik:

$8\ 000 - (500 \times (2 + 2,04)) - (300 \times (5,86 + 3,02)) = 3\ 316$ kroner. Dette må multipliseres med 1,33 for komme fram til det skattepliktige beløpet.

20X4

I februar 20X4, ble 600 av aksjefet solgt for 160 kroner per aksje. Det er de 500 først anskaffede (fra mars 20X1) og 100 av de senere anskaffede aksjene (fra mai 20X1) som anses solgt, jf. FIFO-prinsippet i § 10-36.

De 500 først anskaffede aksjene ble solgt for $500 \times 160 = 80\ 000$ kroner. Inngangsverdi per aksje for de 500 første er 100 kroner per aksje, det vil si 50 000 kroner. Gevinst på disse 500 aksjene blir $80\ 000 - 50\ 000 = 30\ 000$ kroner.

De 100 aksjene som ble anskaffet i mai 20X1 er solgt for $100 \times 160 = 16\ 000$ kroner. Inngangsverdi: $100 \times 145 = 14\ 500$ kroner. Gevinst: $16\ 000 - 14\ 500 = 1\ 500$ kroner.

Samlet skattepliktig gevinst blir 31 500 kroner. Gevinsten skal oppjusteres med 1,33, jf. § 10-31. Skattepliktig beløp blir $31\ 500 \times 1,33 = 41\ 895$ kroner.

Etter å ha solgt 600 aksjer, sitter Pedro igjen med 200 aksjer, med inngangsverdi 145 kroner per aksje. All tidligere skjerming er brukt opp, og skjerminsgrunnlaget utgjør 145 kroner for disse aksjene ved beregningen av skjerming per aksje 31.12.20X4.

(Oppgaven anses fullverdig besvart, selv om det ikke er beregnet skjerming 31.12.20X4).

Oppgave 8-15

- a) Gevinst ved realisasjon av aksjer er skattepliktig etter § 10-31. Silje er en personlig aksjonær og omfattes av reglene i aksjonærmodellen i § 10-30 til § 10-34. Silje har ikke mottatt utbytte fra selskapet i 2X05 og 2X06. Et utbytte fra selskapet ville vært skattepliktig som alminnelig inntekt for Silje etter § 10-11.

Personlige aksjonærer skal ha fradrag for skjerming etter § 10-12. Skjerming beregnes for den enkelte aksje, og settes til aksjens skjerminsgrunnlag multiplisert med en skjerminsrente, jf. § 10-12 andre ledd. Skerminsgrunnlaget settes til aksjens inngangsverdi, jf. § 10-32 andre ledd. Av bestemmelsen fremgår det at inngangsverdien settes til det beløp skattyter har betalt for aksjen, tillagt eventuelle kostnader som skattyter har hatt til mekler eller lignende ved anskaffelsen av aksjen. Det skal beregnes skjerming for hvert inntektsår. Skermingen tilordnes eier av aksjene 31.12 i inntektsåret, jf. § 10-12 andre ledd siste punktum. Dersom beregnet skjerming overstiger årets utbytte, kan ubenyttet skjerming fremføres til fradrag i senere års utbytte på samme aksje, jf. § 10-12 første ledd. Ubenyttet skjerming kan også fradras i skattepliktig gevinst ved realisasjon av aksjen, jf. § 10-31 første ledd.

I 2X05 kjøper Silje 15 aksjer. Hun kjøper 10 aksjer 10.09. for 10 000 kroner per aksje, og 5 aksjer 01.11. for 15 000 kroner per aksje. Silje eier aksjene per 31.12.2X05 og skal beregne skjerming etter § 10-12, jf. § 10-12 andre ledd siste punktum. Oppgaven forutsetter en skjerminsrente på 1 % og vi får følgende skjerming per aksje:

Aksjer kjøpt 10.09.2X05: $10\ 000\ \text{kroner} \times 1\ \% = 100\ \text{kroner per aksje}$

Aksjer kjøpt 01.11.2X05: $15\ 000\ \text{kroner} \times 1\ \% = 150\ \text{kroner per aksje}$

I juni 2X06 kjøper Silje ytterligere 20 aksjer i selskapet for 25 000 kroner per aksje.

Hun selger aksjene sine 20.09.2X06 for 5 000 kroner per aksje. Vi ser at salgssummen per aksje er høyere enn inngangsverdien. Samtlige aksjer har høyere inngangsverdi per aksjen enn salgsvederlaget per aksje. Dermed oppstår det tap på samtlige aksjer. Ubenyttet skjerming faller derfor bort, jf. § 10-31 første ledd tredje punktum.

Når skattyter eier flere aksjer i samme aksjeklasse i samme selskap, anses den aksjen som var anskaffet først som solgt først, jf. § 10-36. Av de aksjene som Silje selger, er derfor salget slik: Først de 10 anskaffet 10.09.2X05, så de 5 anskaffet 01.11.2X05, og til sist de 15 aksjene anskaffet 01.06.2X06.

Tapsberegning, jf. § 10-32:

Realisasjonsvederlag (30 x 5 000 kroner)	150 000
Inngangsverdi aksjer kjøpt 10.09.2X05 (10 x 10 000 kroner)	(100 000)
Inngangsverdi aksjer kjøpt 01.11.2X05 (5 x 15 000 kroner)	(75 000)
Inngangsverdi aksjer kjøpt 01.06.2X06 (15 x 25 000 kroner)	(375 000)
Tap	(400 000)

Tapet skal oppjusteres med 1,33, jf. § 10-31 tredje ledd. Fradragsberettiget tap utgjør dermed (400 000 kroner x 1,33) = 532 000 kroner.

De 15 aksjene som Silje anskaffet i 2X06 selger hun før 31.12. og hun skal dermed ikke ha beregnet skjerming for disse aksjene, jf. § 10-12.

- b) Silje har ubenyttet skjerming knyttet til aksjene som hun kjøpte i 2X05. Ubenyttet skjerming kan imidlertid kun fradras i fastsatt alminnelig inntekt. Fradraget kan ikke være større enn gevinsten ved realisasjon av aksjen, jf. § 10-31 første ledd. Ubenyttet skjerming knyttet til de realiserede aksjene faller dermed bort.

Silje sitter igjen med 15 aksjer i selskapet. Eier hun disse aksjene per 31.12. i 2X06, skal det beregnes skjerming for aksjene etter § 10-12 andre ledd.

Oppgave 8-16

Oppgaven etterspør skattemessige konsekvenser for to forskjellige skattesubjekter.

Børre Hansen Invest AS

Vi starter med å identifisere alle aksjehendelser for Børre Hansen Invest AS.

Tidspunkt	Hendelse	Antall aksjer	Per aksje	Total
Mai 20X1	Kjøp	300	100	30 000
15.03.20X2	Kjøp	300	600	180 000
Mai 20X3	Utbytte	600	100	60 000
15.09.20X3	Salg	400	700	280 000

Inntekter i Børre Hansen Invest AS fra aksjer i Bygg AS er omfattet av fritaksmetoden, jf. § 2-38. Det er ikke opplyst noe om eierprosent. Vi forutsetter at 600 aksjer i Bygg AS representerer mindre enn 90 % eierandel. Dermed er ikke regelen i § 2-38 sjette ledd bokstav c aktuell. Børre Hansen Invest AS må ta med 3 % av utbyttet i 20X3 i sin alminnelige inntekt, jf. § 2-38 sjette ledd bokstav a og § 10-11. Det skattepliktige beløpet utgjør 60 000 x 0,03 = 1 800 kroner.

Også gevinst ved salg av aksjer er omfattet av fritaksmetoden, jf. § 2-38 første og andre ledd.

Børre Hansen

Vi starter med å identifisere alle aksjehendelser for Børre Hansen, som er personlig skattyter.

Tidspunkt	Hendelse	Antall aksjer	Per aksje	Total
Februar 20X2	Kjøp	100	500	50 000
Mars 20X2	Kjøp	100	600	60 000
September 20X2	Salg	50	900	45 000
Februar 20X3	Salg	100	800	80 000
Mai 20X3	Utbytte	50	100	5 000

Salget av aksjer i 20X2 er skattepliktig, jf. § 10-31. Det er aksjer som er anskaffet i februar 20X2, som er solgt, jf. § 10-36. For å komme frem til beløpet som skal inngå Børres alminnelige inntekt, må beregnet gevinst oppjusteres med oppjusteringsfaktoren, jf. § 10-31. Vi bruker her oppjusteringsfaktoren for 2018 på 1,33.

Det skattepliktige beløpet blir $50 \times (900 - 500) \times 1,33 = 26\,600$ kroner. Gevinsten tidfestes til salgsåret, jf. § 14-2.

31.12.20X2 må Børre beregne skjerming på aksjene som er i behold, jf. § 10-12. Han har igjen 50 av aksjene som ble anskaffet i februar 20X2 og samtlige 100 aksjer som ble anskaffet i mars 20X2.

Skjerming per aksje for februar-aksjene blir $500 \times 0,01 = 5$ kroner.

Skjerming per aksjer for mars-aksjene blir $600 \times 0,01 = 6$ kroner.

Det er ikke mottatt utbytte i 20X2. Beregnet skjerming kan derfor fremføres, jf. § 10-12 første ledd og § 10-31 første ledd.

Salget av 100 aksjer i 20X3 er skattepliktig, jf. § 10-31. Det er 50 aksjer som er anskaffet i februar 20X2 og 50 aksjer som er anskaffet i mars 20X2, som er solgt, jf. § 10-36. For å komme frem til beløpet som skal inngå Børres alminnelige inntekt, må beregnet gevinst oppjusteres med oppjusteringsfaktoren, jf. § 10-31. Vi bruker her oppjusteringsfaktoren for 2018 på 1,33. Før vi gjør oppjusteringen, må vi trekke fra fremførbar skjerming som reduserer gevinsten, jf. § 10-31.

Det skattepliktige beløpet blir

$50 \times (800 - 500 - 5) \times 1,33 + 50 \times (800 - 600 - 6) \times 1,33 = 32\,518$ kroner.

Utbyttet i mai 20X3 er skattepliktig for Børre, jf. § 10-11. Det må beregnes skjerming 31.12.20X3 som kan gå til reduksjon av det skattepliktige utbyttebeløpet. Fra 20X2 er det 6 kroner per aksje i ubenyttet skjerming som inngår i skjermingsgrunnlaget 31.12.20X3.

Skjerming per aksje 31.12.20X3: $(600 + 6) \times 0,01 = 6,06$ kroner.

Skattepliktig beløp som vil inngå i Børres alminnelige inntekt for 20X3, etter fradrag for årets skjerming og fremføring av ubenyttet skjerming, samt oppjustering med 1,33 (sats for 2018), kan beregnes slik:

$50 \times (100 - 6,06 - 6) \times 1,33 = 5\,848$ kroner.

Oppgave 8-17

Skattyter er et aksjeselskap. Kjøp og salg av aksjer i amerikansk børsnotert selskap, hvor skattyter over en toårsperiode eier mindre enn 10 % av investeringsobjektet, omfattes ikke av fritaksmetoden i § 2-38. Dermed blir gevinst skattepliktig og tap fradragsberettiget, jf. § 10-31. Når aksjehandel gjennomføres i utenlandsk valuta, gjelder sammenslåingsprinsippet. Det vil si at handel med aksjer i utenlandsk valuta omregnes til norske kroner på transaksjonsdagen. Valutakursendring mellom handelsdag og oppgjørsdag skal behandles separat. (Ikke aktuelt i oppgaven her.)

Skattepliktig gevinst blir $100\,000 \times (45 \times 6,70 - 50 \times 5,50) = 2\,650\,000$ kroner.

Salget av aksjer i Norgesbusser AS omfattes av fritaksmetoden, jf. § 2-38. Transaksjonen har derfor ingen virkning for alminnelig inntekt i Lise Invest AS.

Oppgave 8-18

Personlige deltakere i ansvarlige selskap skattlegges etter reglene i deltakermodellen. Reglene fremgår av skatteloven § 10-40 til § 10-49. Personinntekt for deltakere i deltakerlignede selskap vil tilsvare arbeidsgodtgjørelsen, jf. § 12-2 første ledd bokstav f. Personinntekten er dermed 500 000 kroner for Silje og 100 000 kroner for Sissel.

Vi legger til grunn at selskapsavtalen medfører at selskapets alminnelig inntekt skal fordeles på deltakerne etter eierandel, jf. skatteloven § 10-41 første ledd.

Når det er avtalt arbeidsgodtgjørelse, skjer det en skjevdeling av den alminnelige inntekten mellom deltakerne. Arbeidsgodtgjørelsen er en driftskostnad for selskapet, jf. selskapsloven § 2-26. Ved beregning av alminnelig inntekt som skal fordeles på deltakerne etter eierandel, skal det derfor gjøres fradrag for arbeidsgodtgjørelsen.

	Silje 70 %	Sissel 30 %	Sum
Alminnelig inntekt fordelt etter eierandel	1 050 000	450 000	1 500 000
Arbeidsgodtgjørelse	500 000	100 000	600 000
Fordelt alminnelige inntekt	1 550 000	550 000	2 100 000

Uttak av opptjent egenkapital er skattepliktig for personlig deltaker som tillegg i alminnelig inntekt, jf. § 10-42. Vi legger til grunn at ingen del av uttaket gjelder tilbakebetaling av tidligere innbetalt kapital, jf. § 10-42 andre ledd.

	Silje	Sissel
Uttak/utdeling av opptjent kapital	600 000	75 000
23 % skatt på alminnelig inntekt	(241 500)	(103 500)
Ubenyttet skjerming fra tidligere år	(54 000)	
1 % skjerming 20X1	(36 540)	(21 000)
Sum	267 960	(49 500)
Oppjusteringsgrunnlag, jf. § 10-42 tredje ledd	267 960	
Tillegg alminnelig inntekt - oppjustert 1,33	356 387	
Andel alminnelig inntekt fordelt etter eierandel	1 050 000	450 000
Arbeidsgodtgjørelse	500 000	100 000
Samlet alminnelig inntekt fra selskapsdeltagelsen	1 906 387	550 000

Oppgave 8-19

For begrunnelser og forklaringer vises det til oppgaveløsninger vedrørende ansvarlige selskaper foran.

- a) Alminnelig inntekt for Petter blir 1 250 000 kroner og personinntekten fra selskapet tilsvarer arbeidsgodtgjørelsen, det vil si 500 000 kroner.
- b) 750 000 kroner
- c) Skatteberegningen er ikke vist her. Når vi bruker beløpsgrensene for 2018 og forutsetter at Petter ikke har andre skattepliktige inntekter, blir sum skatt 341 522 kroner.
- d) Det er ikke hjemmel i skatteloven for å skattlegge Eiendom AS for beløp som er mottatt som utdeling fra D&D ANS, ut over hjemmelen i § 2-38 sjette ledd bokstav a, andre og tredje punktum. Ved beskatning av 3 % av utdelingen etter § 2-38 sjette ledd, har Eiendom AS rett til fradrag for skatt på overskuddsandelen. Eiendom AS. Dette beregnes slik:
 $[0,03 \times 2\,000\,000 - (2\,000\,000 - 500\,000) \times 0,5 \times 0,23] < 0$, og dermed blir det 0 i virkning for alminnelig inntekt for Eiendom AS.

Petter får et tillegg i alminnelig inntekt, beregnet etter reglene i § 10-42. Tillegget, som utgjør 1 787 500 kroner, skal deretter oppjusteres med en oppjusteringsfaktor. For 2018 var denne 1,33. Dersom vi benytter oppjusteringsfaktoren for 2018, blir beløpet som tillegges i Petters alminnelige inntekt 2 377 375 kroner.

Oppgave 8-20

- a) Skattemessige avskrivninger 20X1

Saldogruppe a: Kjøp av ny kopimaskin er et betydelig driftsmiddel, jf. skatteloven § 14-40 første ledd, bokstav a. Kostprisen for ny kopimaskin tillegges saldo, jf. skatteloven § 14-42 andre ledd bokstav a.

Salg av gammel kopimaskin føres også mot saldo, jf. § 14-44 andre ledd. Skattyter kan velge hel eller delvis inntektsføring, men her skal det forutsettes lavest mulig alminnelig inntekt, og derfor må salgsvederlag gå til nedskrivning av saldo.

Salg av gammel pc for 2000 kroner - her forutsettes det at denne pc-en ble ført på saldo da den ble anskaffet. Forutsetter lavest mulig inntekt og fører salgsvederlaget inn på saldogruppe a, jf. skatteloven § 14-44 andre ledd. Kjøp av 3 nye bærbare pc'er for 12 000 kroner. Legger til grunn at disse innkjøpene ikke oppfyller vilkårene til innkjøp av betydelige driftsmidler, jf. skatteloven § 14-40, andre ledd a. Dette da kostprisen pr pc ikke overstiger 15 000 kroner. Innkjøpene ses da ikke som en samlet anskaffelse. Innkjøpene kan fradragføres direkte, jf. skatteloven § 6-1.

Saldogruppe a	
IB	400 000
Innkjøp ny kopimaskin	200 000
Salg gammel kopimaskin	-10 000
Salg gammel pc	-2 000
Avskrivningsgrunnlag	588 000
Avskrivning - 30 %	176 400
UB	411 600

Kjøp av to varebiler, betydelige driftsmidler, jf. § 14-40, 1.ledd, bokstav a. Tillegges saldogruppe c, jf. skatteloven § 14-42, 2.ledd, bokstav a.

Saldogruppe c	
IB	80 000
Kjøp	800 000
Avskrivningsgrunnlag	880 000
Avskrivning - 24 %	211 200
UB	668 800

Saldogruppe d	
IB	120 000
Kjøp	75 000
Avskrivningsgrunnlag	195 000
Avskrivning - 20 %	39 000
UB	156 000

Det er opplyst at eiendommen Kongensgt. 30 er solgt i slutten av september 20X1. Driftsmidler som ikke er i behold pr 31.12. skal ikke saldoavskrives. Skattemessige avskrivninger:

Saldogruppe a	176 400
Saldogruppe c	211 200
Saldogruppe d	39 000
Sum avskrivninger	426 600

b) Skattemessig behandling av salget av Kongensgt. 30

Ved salg av driftsmidler i saldogruppe i (eiendom) skal gevinst eller tap føres på gevinst- og tapskonto, jf. § 14-44 tredje ledd, jf. § 14-45.

Foretatte ombygnings-arbeider – vedlikehold eller påkostning: Dersom det forutsettes at skifte av dører og tak er nødvendig pga. av et vedlikeholdsbehov, vil pådratte kostnader kunne fradragsføres som vedlikeholdskostnader, jf. skatteloven § 6-11. Dette bør drøftes.

Saldo i	
IB	4 500 000
Salgsvederlag	6 000 000
Gevinst	1 500 000
Til gevinst-/tapskonto	-1 500 000
UB	0

Saldogruppe j	
IB	500 000
Salgsvederlag	2 000 000
Gevinst	1 500 000
Inntektsføring - 10 %	150 000
UB	1 350 000

Salgsvederlaget skal nedskrives på saldo, jf. skatteloven § 14-44 andre ledd. Inntektsføring av negativ saldo, se 14-46.

Realisasjon av tomt: Skatteloven § 14-53. Inntektsføring via gevinst- og tapskonto. Vederlag – kostpris (4 000 000 – 2 000 000) = gevinst 2 000 000 kroner. Gevinsten overføres til gevinst- og tapskonto.

Gevinst – og tapskonto;

IB	0
Gevinst forretningseiendom	1 500 000
Gevinst tomt	2 000 000
Grunnlag inntektsføring	3 500 000
Inntektsføring - 20 %	700 000
UB	2 800 000

- c) Det er ikke løsning på c). Diskuter din løsning med medstudenter og begrunn løsningen ved å vise til aktuelle bestemmelser.

Oppgave 8-21

- a) Ved vurderingen av om selskapet har fradragrett for saldoavskrivninger og driftskostnader knyttet til den innkjøpte båten, må det foretas en vurdering av formålet bak anskaffelsen og den faktiske bruken av båten. Det må avgjøres om båten er avskrivbar eller ikke, jf. § 14-41 andre ledd. Selskapet har anført at seilbåten er anskaffet for utleie, for å ha med forretningsforbindelser på representasjonsoppdrag, og for at selskapets eneaksjonær og eneste ansatte Morten skal disponere båten.

Følgende er hentet fra Lignings-ABC (2016), punkt 2.2 under stikkordet Driftsmiddel – allment om fradrag for inngangsverdi:

Formuesobjektet vil bare være driftsmiddel dersom bruken av formuesobjektet i inntektsgivende aktivitet utgjør minst halvparten av den totale bruken. I et selskap anses et formuesobjekt å være brukt i inntektsgivende aktivitet selv om formuesobjektet brukes av en aksjonær/ansatt.

All bruk av båten anses å være innenfor inntektsgivende aktivitet. Den er derfor et avskrivbart driftsmiddel for selskapet etter § 6-10.

Båten avskrives i saldogruppe e), jf. § 14-41, med 14 %, jf. § 14-43. Saldoavskrivningene for 20X2 blir $0,14 \times 3\,200\,000 = 448\,000$ kroner.

Driftskostnadene ellers utgjør 28 000 kroner.

Bruk av båten til turer med forretningsforbindelser vil være kostnader i forbindelse med representasjon, jf. § 6-21. Kostnader til representasjon er ikke fradragsberettigede. Med representasjon menes tiltak som henvender seg utad til personer, bedrifter mv. som ikke er knyttet til bedriften, jf. FSFIN § 6-21-1 andre ledd. Av FSFIN § 6-21-7 andre ledd fremgår det at det ikke gis fradrag for kostnad til anskaffelse og vedlikehold av representasjonsbåt.

Kostnader til bruk av båten til representasjon er ikke fradragsberettigede og selskapet må tilbakeføre en andel av de pådratte fradragsførte kostnadene. Tilbakeføringsbeløpet må fastsettes skjønnsmessig. Basert på bruken til representasjon, er sannsynligvis tilbakeføring av 5 – 10 % av kostnadene rimelig. Fradragsberettigede kostnader etter tilbakeføringen kan da settes til $448\,000 + 28\,000 - 0,1 \times (448\,000 + 28\,000) = 428\,400$ kroner. Det vil si at vi tilbakefører 47 600 kroner.

Det skal ikke foretas tilbakeføring for den private bruken av båten, men selskapet må avgjøre om Morten skal beskattes for fordel vunnet ved arbeid eller om verdien av den private bruken skal beskattes som utbytte. Ved utbyttebeskatning er det aktuelt med uttaksbeskatning av selskapet etter § 5-2. Reglene om uttaksbeskatning i § 5-2 suppleres med reglene i § 13-1. Rettspraksis har i flere saker lagt til grunn at kjøp av båt er en selskapsfremmed investering, og lagt til grunn at båtanskaffelsen først og fremst skyldes et interessefellesskap mellom selskapet og aksjonæren. Vi viser her blant annet til Utv. 2003 side 819 (Storhaugen Invest AS), Utv. 2013 side 1247 (Handelshuset Rønneberg AS) og Utv. 2013 side 1668 (Vikholmen AS). I disse dommene ble selskapene skjønnslignet for uttak i henhold til armlengdeprinsippet og aksjonærene beskattet for utbytte. Det ligger utenfor denne oppgaven å ta nærmere stilling til dette.

- b) Det er opplyst at båten har en salgsverdi eller markedspris på 2 500 000 kroner. Morten overtar båten til 1 800 000 kroner, dvs. for et avtalt vederlag som er 700 000 kroner lavere enn markedsverdien for båten på salgstidspunktet. Morten er både ansatt og hovedaksjonær i selskapet. Han kan velge om fordelene ved kjøpet av båten til en lavere verdi enn omsetningsverdien skal beskattes som en fordel vunnet ved arbeid eller som utbytte, jf. Skatte-ABC 2017 emnet aksjer – utbytte punkt 7.4.3.

Vi forutsetter for den videre drøftelsen at Morten behandler underprisen som et utbytte etter § 10-11. Av bestemmelsens andre ledd fremgår det at som utbytte regnes enhver utdeling som innebærer en vederlagsfri overføring av verdier fra selskap til aksjonær. En fordel ved kjøp av en båt til et vederlag som er lavere enn reell markedsverdi på overføringstidspunktet, er et utbytte. Mottatt utbytte er skattepliktig inntekt for Morten etter § 10-11. Skattepliktig utbytte settes lik underprisen på 700 000 kroner. Mottatt utbytte oppjusteres med 1,33 til 931 000 kroner.

For at Morten skal ha fradrag for skjerming i mottatt utbytte etter § 10-12, må utbyttet være lovlig utdelt fra selskapet, jf. bestemmelsens første ledd andre punktum. Lovlighetskravet

innebærer også at utbyttet må være innenfor rammen for tillatt utdeling av utbytte i aksjeloven § 8-1 og at utbyttet må være vedtatt av generalforsamlingen i selskapet.

- c) Salget av båt er skattepliktig for selskapet, jf. § 5-30. Salget skjer til underpris til aksjonær. Selskapet skal derfor beskattes som om salget hadde blitt gjennomført til markedspris, jf. § 5-2. I utgangspunktet oppstår det da et tap som tilsvarer differansen mellom kostprisen på 3 200 000 kroner og uttaksverdien på 2 500 000 kroner.

§ 5-2 er kun en hjemmel for inntektsbeskatning av selger. Bestemmelsen gir ikke hjemmel for fradrag for tap når markedsverdien av den uttatte formuesgjenstanden på uttakstidspunktet er lavere enn formuesgjenstandens inngangsverdi eller kostpris. Båten må føres ut av saldo.

Inngående saldo	3 200 000
Nedskrivning med mottatt vederlag	(1 800 000)
Nedskrivning med uttaksbeløp	(700 000)
Ikke fradragsberettiget tap	(700 000)
Utgående saldo	0

Oppgave 8-22

- a) Lønn er skattepliktig som alminnelig inntekt, jf. § 5-1 og § 5-10, og som personinntekt, jf. § 12-2. Videre er naturalytelser, herunder rabatter som ansatte mottar som følge av sitt arbeidsforhold, i utgangspunktet skattepliktige, jf. § 5-1 og § 5-12. At rabatt ved aksjetegning i forbindelse med arbeidsforhold er skattepliktig fordel vunnet ved arbeid, følger også forutsetningsvis av § 5-14 første ledd. For Gudrun er vilkårene for at 1 500 kroner av rabatten skal være skattefri, oppfylt. Det er derfor bare 8 500 kroner av rabatten som skal skattlegges som fordel vunnet ved arbeid. Fordelen tidfestes til anskaffelsesåret, det vil si 20X1. Til sammen 1 008 500 kroner vil bli skattlagt som arbeidsinntekt, det vil si inngå i alminnelig inntekt og skattlagt som personinntekt for inntektsåret 20X1.

Ved utgangen av 20X1 må Gudrun beregne skjerming på sine aksjer, jf. § 10-12. Hennes skattemessige kostpris for aksjene består av det hun faktisk har betalt for aksjene, jf. § 10-12 og § 10-32, og beløpet som hun er skattlagt for, samt den skattefrie rabatten. Det vil si at hun skal legge til grunn en samlet inngangsverdi og et skjermingsgrunnlag på 90 000 kroner, som utgjør 900 kroner per aksje.

Det er ikke opplyst noe om skjermingsrente i oppgaven. Vi forutsetter her at skjermingsrenten for alle aktuelle år er 1 %. Skjerming per aksje 31.12.20X1 blir da $900 \times 0,01 = 9$ kroner.

Gudrun har mottatt utbytte. Dette er skattepliktig, jf. § 10-11. Etter reduksjon med skjerming, jf. § 10-11 og § 10-12, skal utbyttet oppjusteres med en oppjusteringsfaktor. Her har vi lagt til grunn oppjusteringsfaktoren for 2018, som var 1,33, jf. for øvrig § 10-11.

Skattepliktig kapitalinntekt blir da $100 \times (100 - 9) \times 1,33 = 12\,103$ kroner. Etter dette har Gudrun ingen fremførbar skjerming til senere år.

b) Vi starter med å sette opp en oversikt over Gudruns aksjehendelser i 20X2.

Tidspunkt	Hendelse	Antall aksjer	Per aksje	Total
01.01.	Beholdning	100	900	90 000
Januar	Kjøp	200	1 270	254 000
Mai	Utbytte	300	50	15 000
August	Salg	120	1 667	200 000
Oktober	Utbytte	180	50	9 000

Salget av aksjer omfatter samtlige aksjer som var i behold ved årets inngang, og 20 av aksjene som ble anskaffet i januar 20X2, jf. § 10-36. Gevinst er skattepliktig, jf. § 10-31. Hun har ingen fremførbar skjerming som reduserer gevinsten. Beregnet gevinst skal oppjusteres med en oppjusteringsfaktor, jf. § 10-11. Her har vi benyttet oppjusteringsfaktoren for 2018 på 1,33. Skattepliktig beløp kan beregnes slik:

$$(200\,000 - 20 \times 1\,270 - 100 \times 900) = 84\,600 \times 1,33 = 112\,518 \text{ kroner.}$$

Ved utgangen av året har Gudrun fortsatt 180 aksjer i behold. For disse aksjene må Gudrun beregne skjerming. Hun har ikke ubenyttet skjerming fra tidligere år som skal inngå i skjermingsgrunnlaget. Aksjene som er i behold, er anskaffet i januar 20X2, jf. § 10-36. Skjermingsgrunnlaget er dermed 1270 per aksje. Med 1 % skjermingsrente blir skjerming per aksje $1270 \times 0,01 = 12,70$ kroner per aksje.

I mai har Gudrun mottatt 50 kroner per aksje i utbytte. Hun har også mottatt 50 kroner i utbytte per aksje for de aksjene hun fortsatt hadde i oktober. Skjermingen som er beregnet ved utgangen av året, kan gå til fradrag i utbytte som er mottatt på disse aksjene, jf. § 10-12. Utbytte, etter reduksjon med skjerming, skal oppjusteres med oppjusteringsfaktor, jf. § 10-11. Beregning av skattepliktig utbytte, oppjustert med oppjusteringsfaktor på 1,24:

$$180 \times (50 + 50 - 12,70) \times 1,33 + 120 \times 50 \times 1,33 = 28\,879 \text{ kroner.}$$

c) Gudrun har ingen ubenyttet fremførbar skjerming ved utgangen av 20X2.

Oppgave 8-23

a) Mottatt lån fra Black Holding AS skal behandles som mottatt utbytte hos Sofia i 20X1, jf. § 10-11 fjerde ledd. Unntaksreglene i FSFIN kommer ikke til anvendelse på denne betalingen. Det utbetalte lånebeløpet på 1800 000 kroner skal derfor behandles som skattepliktig utbytte hos Sofia.

Lånet er rentefritt. I utgangspunktet er differansen mellom markedsrente for lån med tilsvarende risiko og rabatterte eller helt rentefritt lån fra selskap hvor man er aksjoner, en skattepliktig fordel vunnet ved kapital, jf. § 5-20 og § 5-1, samt § 13-1 om skjønnsfastsetting av inntekt ved interessefelleskap. Når selve låneutbetalingen skattlegges hos aksjonær som om aksjonæren har mottatt utbytte, er det ikke logisk å skattlegge en eventuell rentefordel. Det følger av forarbeidene til § 10-11 at det ikke skal foretas fordelsbeskatning av rentefordel når låneutbetalingen er fordelsbeskattet.

Selskapsrettslig er lånet fortsatt et lån og ikke utbytte. Dersom det ikke foreligger en gyldig selskapsrettslig beslutning om utbytteutdeling, er utbyttet i utgangspunktet ikke et lovlig utbytte. En slik forståelse av lovteksten medfører at Sofia ikke kan redusere det skattepliktige beløpet med skjermingsfradrag, jf. § 10-12 første ledd andre punktum. Det følger av lovforarbeidene til

§ 10-11 (Prop. 1 LS (2015–2016) Skatter, avgifter og toll 2016) at § 10-11 forstås slik at lånebeløp som skatterettslig klassifiseres som utbytte, kan reduseres med skjermingsfradrag. Konsekvensen må bli at slik låneutbetaling kan anses som skatterettslig lovlig utbytte, selv om det selskapsrettslig ikke er et lovlig utbytte. Sofia kan derfor trekke fra eventuell skjerming ved beregning av skattepliktig beløp.

Faktisk utbytte og mottatt lån utgjør til sammen $240\,000 + 1\,800\,000 = 2\,040\,000$ kroner. Dette beløpet kan reduseres med skjerming beregnet etter § 10-12. Vi forutsetter at Sofia ikke har fremførbar skjerming på sine aksjer. Skjermingsfradrag per 13.12.20X1 blir $12\,440\,000 \times 2\% = 248\,800$ kroner.

Skatterettslig utbytte etter fradrag for skjerming blir $2\,040\,000 - 248\,800 = 1\,791\,200$ kroner. Dette beløpet skal oppjusteres med en oppjusteringsfaktor for å finne beløpet som skal inngå i alminnelig inntekt, jf. § 10-11 første ledd. I 2018 var oppjusteringsfaktoren 1,33. Skattepliktig beløp blir $1\,791\,200 \times 1,33 = 2\,382\,296$ kroner.

- b) I denne oppgaven legger vi til grunn at skjermingsrenten er 2 % både i aksjonærmodellen og foretaksmodellen. (Den faktiske skjermingsrenten er lavere i aksjonærmodellen enn i foretaksmodellen, siden skjermingsrentesatsen i foretaksmodellen er en rentesats før skatt, mens skjermingsrentesatsen i aksjonærmodellen er en rentesats etter skatt, jf. FSFIN § 10-12-1 og § 12-12-10 første ledd.)

Alminnelig inntekt fra virksomheten tilsvare det beregnede overskuddet i oppgaveteksten, tillagt låneutbetalingen som skattlegges som utbytte, redusert med skjermingsfradrag i aksjonærmodellen og oppjustert med oppjusteringsfaktoren. Alminnelig inntekt etter reduksjon med skjermingsfradrag i det skatterettslige utbyttet og etterfølgende oppjustering blir $512\,720 - 248\,800 + 2\,382\,296 = 2\,646\,216$ kroner.

Ved beregning av personinntekt, jf. § 12-10, kan Sofia kreve fradrag for skjerming beregnet etter § 12-12. Brutto skjermingsgrunnlag består av samtlige eiendeler unntatt bankinnskudd og aksjene i Black Holding AS. Brutto skjermingsgrunnlag reduseres med leverandørgjelden og banklån.

	01.01.20X1	31.12.20X1
Tomt	1 000 000	1 000 000
Forretningsbygg	6 300 000	6 174 000
Tekniske installasjoner i bygg	3 400 000	3 060 000
Kontormaskiner	34 000	23 800
Inventar	187 400	149 920
Kundefordringer	468 000	687 000
Banklån	(6 500 000)	(6 500 000)
Leverandørgjeld	(23 000)	(310 000)
Netto verdi	4 866 400	4 284 720
Middelverdi		4 575 560

2 % skjermingsfradrag utgjør 91 511 kroner.

Ved beregning av personinntekt fra virksomhet tar vi utgangspunkt i alminnelig inntekt fra virksomheten og korrigerer for kapitalinntekter og kapitalkostnader, men ikke renter på banklån der banklån finansierer eiendeler som inngår i brutto skjermingsgrunnlag, jf. § 12-11. Her kan vi opprettholde fullt fradrag for bankrenter ved beregning av personinntekt fra virksomheten.

Alminnelig inntekt	2 646 216
Tilbakeføring av aksjeinntekter	(2 059 880)
Tilbakeføring av renteinntekter	(38 000)
Skjermingsfradrag	(91 511)
Personinntekt fra virksomhet	456 825

Oppgave 8-24

- a) Mosu AS er omfattet av reglene i fritaksmodellen, jf. § 2-38 første ledd bokstav a. Gevinst ved realisasjon av aksjer samt lovlig utdelt utbytte er fritatt fra skatteplikt etter bestemmelsen andre ledd a. Selskapets gevinster ved salg av aksjer er dermed fritatt for skatteplikt. Selskapet har imidlertid heller ikke krav på fradrag for tap ved realisasjon av aksjer, jf. § 2-38 første ledd. 3 % av mottatt utbytte skal likevel anses som skattepliktig inntekt, jf. § 2-38 sjette ledd. For selskapet medfører dette at følgende beløp tas med som alminnelig inntekt;

Utbytte Gerds Klesbutikk AS	$25\ 000 \times 3\ %$	= 750 kroner
Utbytte Olsen Eiendomsinvest AS	$100\ 000 \times 3\ %$	= 3 000 kroner
Sum alminnelig inntekt		= 3 750 kroner

- b) Det fremgår av skatteloven § 6-24 første ledd at det gis fradrag for kostnad som pådras for å erverv inntekt som er fritatt for skatteplikt etter § 2-38. Dette er en særlig hjemmel for fradragsrett det normalt ikke er fradragsrett for kostnader til erverv av ikke skattepliktig inntekt, jf. § 6-1 (symmetriprinsippet). Mosu AS har fradragsrett for driftskostnadene.
- c) For Monica er utbytte skattepliktig inntekt etter § 10-11. Monica har krav på fradrag for skjerming etter § 10-12. Pr 01.01.20X7 hadde Monicas aksjer et skjermingsgrunnlag på 5 000 per aksje. Hun har ikke ubenyttet skjerming knyttet til aksjene. I og med at selskapet ikke deler ut utbytte i 20X7 skal det beregnes skjerming per 31.12.20X7, jf. § 10-12 andre ledd. Dersom vi forutsetter en skjermingsrente på 1 % gir dette en skjerming per aksje på 50 kroner. Ubenyttet skjerming kan fremføres til fradrag i senere års utbytte, jf. § 10-12 første ledd. Ubenyttet skjerming inngår også i skjermingsgrunnlaget, jf. § 10-12 andre ledd.

Mottatt utbytte	600 000
Skjerming 20X8 : $(5\ 000 + 50) \times 1\ % \times 500$	(25 250)
Ubenyttet skjerming 20X7: 50×500	(25 000)
Grunnlag for oppjustering	549 750
Oppjustering 1,33 - alminnelig inntekt	731 168

Oppgave 8-25

Det er ikke utarbeidet løsningsforslag til denne oppgaven. Løs oppgaven og diskuter løsningen med medstudenter.

Oppgave 8-26

- a) Ludwig har tapt 1 900 000 kroner som følge av manglende oppgjør fra GHJ Property AS. Tap er fradragsberettiget i den utstrekning vilkårene i skatteloven kapittel 9 er oppfylt, jf. § 6-2 første ledd. Tap er fradragsberettiget i den utstrekning tilsvarende gevinst ville vært skattepliktig, jf. § 9-4. Utenfor virksomhet er utgangspunktet at tap på fordring ikke gir rett til fradrag, jf. § 9-3 første ledd bokstav c nr. 1. Et unntak fra dette følger av § 9-3 første ledd bokstav c nr. 3. Her har fordringen oppstått som følge av transaksjon som har gitt skattepliktig gevinst. Overdragelse av fordringen ville derfor vært en skattepliktig transaksjon. Ludwigs alminnelige inntekt i 20X4 kan reduseres med tapet på 1 900 000 kroner.

Videre har Ludwig tapt 500 000 kroner etter utlån til nytt selskap eid av Ludwigs nevø. Dette tapet kan han ikke kreve fradrag for, jf. § 9-3 første ledd bokstav c nr. 1.

Rentene på 26 000 kroner som var påløpt, er skattepliktig inntekt etter § 5-20 og § 5-22. Når kravet har gått tapt, gis det fradrag for tapet, jf. § 9-3 første ledd bokstav c nr. 3 og § 9-4. Nettoeffekten av å inntektsføre renter på 26 000 kroner og tap på fordring blir 0 kroner. Tilsvarende løsning kan også utledes ved anvendelse av § 14-20.

Gaveoverføring har ingen skattemessig virkning for Ludwig.

Utbytte på aksjer er skattepliktig for personlig aksjonær, jf. § 10-11 første ledd. Gevinst på aksjer er skattepliktig, og eventuelt tap er fradragsberettiget, jf. § 10 – 31. Når skattyter har rett til å få utbetalt skattepliktig utbytte, kan alminnelig inntekt reduseres med skjermingsfradrag, innenfor rammen av utbyttet, jf. § 10-12. Ubenyttet skjermingsfradrag kan fradras i senere års utbytte på samme aksje, eventuelt gå til reduksjon av skattepliktig gevinst, jf. § 10-31 første ledd. For Statoil-aksjene har Ludwig ikke fremførbar skjerming. Videre kan han ikke beregne skjerming på aksjene som er solgt i 20X4, da det er eier per 31.12. som tilordnes skjerming, jf. § 10-12 andre ledd. Utbyttet fra Statoil vil øke hans alminnelige inntekt med $10\,000 \times 5,60 = 56\,000$ kroner, før anvendelse av oppjusteringsfaktor.

Skattepliktig salgsgevinst øker alminnelig inntekt: $10\,000 \times (150 - 130) = 200\,000$ kroner, før anvendelse av oppjusteringsfaktor.

Salg av aksjer i Det norske oljeselskap:

	20X1-aksjer	20X4-aksjer	SUM
Vederlag: 12 000 x 45	270 000	270 000	540 000
Kostpris i 20X1: 6 000 x 20	(120 000)		(120 000)
Kostpris i 20X4: 6 000 x 59		(354 000)	(354 000)
Gevinst/tap	150 000	(84 000)	66 000

Det kan ikke beregnes skjerming 31.12.20X4 da aksjene er solgt i 20X4. For aksjene som er anskaffet i 20X1 har Ludwig tidligere beregnet skjerming ved årsslutt hvert år frem til og med 31.12.20X3. Dette gir følgende fremførbare skjermingsbeløp per aksje:

$$20 \times 1,01^4 - 20 = 0,81 \text{ kroner}$$

Denne skjermingen kan fradragsføres i alminnelig inntekt i den utstrekning den ligger innenfor gevinsten på aksjene, det vil si 150 000 kroner. Det fremførbare skjermingsbeløpet på $0,81 \times 6\,000 = 4\,860$ kroner kan gå til reduksjon av alminnelig inntekt, jf. § 10-31 første ledd.

Samlet skattepliktig beløp i 20X4 vedrørende aksjehendelser og transaksjoner:

Utbytte Statoil	56 000
Aksjegevinst – Statoil	200 000
Aksjegevinst – Det norske oljeselskap	150 000
Fremførbare skjerming – Det norske oljeselskap	(4 860)
Aksjetap – Det norske oljeselskap	(84 000)
Netto justeringsgrunnlag, jf. § 10-11 og § 10-31	317 140

Oppjustert nettoresultat fra aksjetransaksjoner og utbytter (1,33)	421 796
---	----------------

Det årlige honoraret på 25 000 kroner er kostnad som er pådratt for å skape skattepliktig kapitalinntekt. Det er derfor fradragsberettiget etter § 6-1.

Samlet effekt på alminnelig inntekt i 20X4:

Tap på fordring – GHJ	(1 900 000)
Inntektsføring av renter på utlån til nevø	26 000
Tap på fordring (rentene) – mot nevø	(26 000)
Honorar til megler	(25 000)
Skattepliktig beløp vedr. aksjer	393 253
Virkning på alminnelig inntekt	(1 531 747)

Netto reduseres alminnelig inntekt med 1 531 747 kroner. Dersom Ludwig ikke har andre skattepliktige inntekter å avregne dette mot, kan underskuddet fremføres, jf. § 6-3 og § 14-6.

b) Inngangsverdien og skjermingsgrunnlaget følger av § 10-33.

Aksjer i Statoil ASA: 130 kroner per aksje

Aksjer i Det norske oljeselskap ASA kjøpt i 20X4: 59 kroner per aksje

Aksjer i Det norske oljeselskap ASA kjøpt i 20X1:

$$20 \times 1,01^4 = 20,81 \text{ kroner per aksje}$$